

Jo Nesbø

Om̃ul de zăpadă

Traducere din limba engleză de
Bogdan Nicolae Marchidanu

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Virginia Lupulescu

Design și ilustrație copertă:
Andrei Gamarț

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Mirela Voicu

Corectură:
Oana Apostolescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

NESBØ, JO

Omul de zăpadă / Jo Nesbø ; trad. din lb. engleză de Bogdan Nicolae
Marchidanu. - București : Editura Trei, 2022
ISBN 978-606-40-1249-4

I. Marchidanu, Bogdan Nicolae (trad.)

821.113.5

Titlul original: Snømannen
Autor: Jo Nesbø

Copyright © Jo Nesbø 2007
Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright © Editura Trei, 2022
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN 978-606-40-1249-4

Pentru Kirsten Hammervoll Nesbø

Partea întâi

1

Miercuri, 5 noiembrie 1980.

Omul de zăpadă

A fost ziua când a venit zăpada. La ora 11 dimineața, fulgi mari și-au făcut apariția dintr-un cer lipsit de culoare și au invadat câmpurile, grădinile și pajiștile din Romerike asemenea unei armate din spațiul extraterestru. La ora 14 au intrat în acțiune plugurile în Lillestrøm, iar la ora 14:30, când Sara Kvinesland își manevra încet și cu atenție mașina ei Toyota Corolla SR5 printre casele despărțite de spații mari din Kolloveien, ninsoarea de noiembrie se așternuse ca o pătură groasă peste peisajul vălurit.

Își spunea că acele case arătau altfel la lumina zilei. Atât de diferit, încât aproape că rată aleea de la casa lui. Apăsă frâna și mașina derapă, apoi Sara auzi un mormăit de pe bancheta din spate. În oglinda retrovizoare zări chipul nemulțumit al fiului ei.

— Nu va dura mult, iubire, rosti ea.

În fața garajului se vedea un petic mare de asfalt negru înconjurat de zăpadă, iar Sara își dădu seama că

pe acolo trecuse camionul pentru marfă. Simți un nod în gât. Spera să nu fi ajuns prea târziu.

— Cine locuiește aici? se auzi de pe bancheta din spate.

— Un cunoscut, răspunse Sara, verificându-și automat coafura în oglindă. Zece minute, iubire. O să las cheia în contact ca să poți asculta radioul.

Ieși fără să mai aștepte răspuns și parcurse cu pantofii ei alunecoși alea către ușa prin care mai trecuse de atâtea ori, dar niciodată ca acum, în miezul zilei, în văzul deplin al vecinilor bârfitori. Nu că vizitele de noapte ar fi părut mai nevinovate, dar din cine știe ce motiv, astfel de acțiuni păreau mai potrivite după lăsarea întunerului.

Auzi bâzâitul soneriei înăuntru casei, ca o albină prinsă într-un borcan. Simțind cum i se intensifică dispararea, aruncă o privire spre ferestrele caselor învecinate. Acestea nu lăseau să se vadă nimic, doar reflectau imaginea trunchiurilor negre ale merilor, a cerului cenușiu și a solului alb ca laptele. Apoi, în sfârșit, auzi pași dincolo de ușă și scoase un oftat de ușurare. În clipa următoare era înăuntru, în brațele lui.

— Nu pleca, dragule, rosti ea, simțind cum nodul deja îi întinde corzile vocale.

— Trebuie, răspunse bărbatul pe un ton sec, sugerând un refren exersat îndelung, de care el însuși obosise.

Mâinile lui umblau deja pe cărări bătătorite, de care nu păreau să se plictisească niciodată.

— Nu, nu trebuie, șopti ea la urechea lui. Dar tu vrei asta. Nu mai ai chef să îndrăznești.

— N-are nimic de-a face cu tine și cu mine.

Sara auzea iritarea tot mai acută din glasul lui, în timp ce mâna lui, aceeași mână puternică, dar blândă, aluneca în jos coloanei și înăuntru centurii de la fustă, pe sub

ciorapi. Erau ca o pereche de dansatori experimentați, care știau fiecare mișcare, pas, respirație și ritm al partenerului. Mai întâi, dragostea albă, cea bună. Apoi cea neagră. Durerea.

Mâna lui mângâie haina ei, căutând sfârcul pe sub materialul gros. Era mereu fascinat de sfârcurile ei; revenea întotdeauna la ele. Poate din cauză că el n-avea așa ceva.

— Ai parcat în fața garajului? întrebă el cu o strângere fermă a degetelor.

Ea încuviință și simți durerea străpungându-i creierul ca o săgeată a plăcerii. Sexul ei se deschisese deja pentru degetele care aveau în curând să ajungă acolo.

— Fiul meu mă așteaptă în mașină.

Mâna lui se opri brusc.

— Nu știe nimic, gemu ea, simțind cum mâna lui ezită.

— Și soțul tău? Unde e acum?

— Unde crezi? La serviciu, evident.

Acum ea părea iritată. El îl adusese în discuție pe soțul ei, iar Sarei îi venea greu să spună ceva despre acesta fără să se irite, dar și pentru că trupul ei avea nevoie de el, și încă repede. Sara Kvinesland îi desfăcu fermoarul.

— Nu..., începu el, prinzând-o de încheietura mâinii.

Ea îl plesni dur cu cealaltă mână. Bărbatul o privi uluit, în vreme ce o pată roșie i se aprinse pe obraz. Sara zâmbi, îl prinse de coama deasă de păr negru și îi trase fața în jos spre ea.

— Poți să pleci, șuierea ei. Dar mai întâi trebuie să mă regulezi. S-a înțeles?

Îi simți respirația pe față, icnită. Îl plesni din nou cu mâna liberă, în vreme ce simțea cum membrul lui se întărea în cealaltă mână.

Se opintea, un pic mai tare de fiecare dată, dar se terminase totul. Sara era amorțită, magia dispăruse, tensiunea se evaporase și nu-i mai rămăsese decât disperarea. Avea să îl piardă. Îl pierduse chiar acum, în vreme ce stătea întinsă. Toți anii în care tânjise, toate lacrimile pe care le vărsase, lucrurile disperate pe care el o pusese să le facă. Fără a da ceva vreodată înapoi. Cu excepția unui lucru.

El stătea la marginea patului și o pătrundea cu ochii închiși. Sara se uită fix la pieptul lui. Socotise totul o bizarerie, dar cu vremea începuse să-i placă priveliștea pielii lui albe, curate, peste mușchii pectorali. Îi amintea de o statuie veche, de pe care sfârcurile fuseseră omise din considerație pentru pudoarea publicului.

Gemetele lui deveneau tot mai puternice. Sara știa că în curând el va emite un muget furios. Iubise acel muget. Expresia de surprindere, de extaz, aproape de durere, ca și cum orgasmul îi depășea de fiecare dată cele mai nebunești așteptări. Acum ea aștepta acel muget final, un rămas-bun tunător pentru cutiuța înghețată și plină de poze, draperii și covoare care ținea loc de dormitor. După aceea, el avea să se îmbrace și să plece către o altă zonă a țării, unde îi spusese că primise o slujbă pe care nu o putea refuza. Însă putea refuza ce avea acum sub el. Putea refuza așa ceva. Și cu toate astea avea să scoată un muget de plăcere.

Închise ochii. Însă mugetul nu veni. El se oprise din mișcare.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea, deschizând ochii.

Trăsăturile lui erau contorsionate, așa cum ar fi trebuit. Dar nu de plăcere.

— Un chip, șopti el.

Ea tresări.

— Unde?

— Dincolo de geam.

Fereastra era la celălalt capăt al patului, chiar deasupra creștetului ei. Își răsuci corpul, simți cum el alunecă din ea, deja moale. De unde era întinsă, fereastra de deasupra capului era montată prea sus ca să poată vedea ceva afară. Și prea înaltă ca cineva de afară să se zgâiască înăuntru. Din pricina luminii deja difuze a zilei, Sara nu putea zări altceva decât reflexia dublă a lămpii din tavan.

— Te-ai văzut pe tine, rosti ea, aproape rugătoare.

— Așa am crezut la început, mărturisi el, continuând să se uite fix la fereastră.

Sara se ridică pe genunchi. Se sculă cu totul de pe pat și privi în grădina de afară. Atunci văzu chipul.

Scoase un hohot de râs plin de ușurare. Chipul era alb, cu ochi și o gură făcute cu pietre negre, probabil luate de pe alee. Iar brațele erau confecționate din crengile merilor.

— Doamne, e doar un om de zăpadă, icni ea.

Apoi râsul ei se transformă în lacrimi; oftă neajutorată până ce simți brațele lui înconjurând-o.

— Trebuie să plec, suspină ea.

— Mai stai puțin, replică el.

Iar ea mai rămase puțin.

Când se apropie de garaj, Sara constată că trecuseră aproape patruzeci de minute.

El promisese să o sune din când în când. Știusese mereu să mintă frumos, însă măcar de data asta ea se bucura. Văzu fața palidă a fiului ei holbându-se la ea chiar dinainte de a ajunge la mașină. Trase de portieră și descoperi, uluită, că era încuiată. Se zgâi la băiat prin geamurile aburite. Copilul îi deschise abia după ce ea ciocăni în geam.

Sara se așează pe scaunul șoferului. Radioul era mort, iar interiorul mașinii era rece ca gheața. Cheia de contact era pe scaunul pasagerului. Se întoarse spre băiat. Fiul ei era palid, buza inferioară îi tremura.

— S-a întâmplat ceva? întrebă ea.

— Da. L-am văzut.

Din vocea lui răzbătea un ton ascuțit de groază, pe care Sara nu-și amintea să-l mai fi auzit de când era doar un băiețel înghesuit pe canapea, între ea și soțul ei, în fața televizorului, cu palmele peste ochi. Acum vocea lui era în schimbare, încetase să o mai îmbrățișeze de noapte bună și începuse să fie interesat de motoare, de mașini și de fete. Într-o bună zi o să se urce într-o mașină cu una dintre aceste fete și o să o părăsească și el.

— Cum adică? continuă ea, introducând cheia în contact și răsucind-o.

— Omul de zăpadă...

Motorul nu reacționează și panica o cuprinsese fără niciun avertisment. Habar n-avea ce anume o înfricoșă. Privi afară prin parbriz și răsuci din nou cheia. Oare murise bateria?

— Și cum arăta acest om de zăpadă? întrebă ea, apăsând pedala de accelerație până la podea și răsucind de cheie cu atâta disperare încât avea impresia că o s-o rupă. Băiatul răspunse, dar răspunsul lui se pierdu în mugetul motorului trezit la viață.

Sara băgă maneta în viteză și dădu drumul ambreiajului, ca și cum s-ar fi grăbit brusc să plece de acolo. Roțile patinară în zăpada moale și noroioasă. Acceleră mai tare, dar spatele mașinii derapă în lateral. Între timp, cauciucurile ajunseseră la asfalt, așa că mașina țâșni în față și ieși alunecând pe șosea.

— Ne așteaptă tati, rosti ea. Va trebui să ne grăbim.

Porni radioul și mări volumul ca să umple interiorul rece cu alte sunete în afara propriei voci. Un crainic anunța pentru a suta oară în acea zi că Ronald Reagan îl învinsese pe Jimmy Carter în alegerile prezidențiale americane.

Băiatul spuse iarăși ceva, iar Sara îi aruncă o privire prin oglinda retrovizoare.

— Ce ai zis? întrebă ea cu glas tare.

El repetă, însă ea continua să nu-l audă. Lăsă radioul mai încet și se îndreptă spre șoseaua principală și spre râu, cele două tăind peisajul de țară ca două dungi negre. Tresări când își dădu seama că băiatul se lăsase în față printre cele două scaune frontale. Vocea lui răsună ca o șoaptă uscată în urechea ei. Ca și cum ar fi fost important ca nimeni altcineva să nu audă.

— O să murim.

2

2 noiembrie 2004. Ziua 1.

Ochi din pietricele

Harry Hole tresări și deschise larg ochii. Era îngrozitor de frig, iar dinspre întuneric venea sunetul vocii care îl trezise. Vocea anunța că poporul american avea să decidă astăzi dacă președintele lui în următorii patru ani avea să fie din nou George Walker Bush. Noiembrie. Harry își spunea că în mod cert aveau să vină vremuri întunecate. Dădu pilota la o parte și își coborî picioarele pe podea. Linoleumul era atât de rece încât parcă îl înțepa. Lăsă știrile să curgă din radioul ceasului cu alarmă și se duse la baie. Se privi în oglindă. Era noiembrie și acolo: vreme închisă, palid cenușie și apăsată. Ca de obicei, ochii îi erau injectați, iar porii de pe nas semănau cu niște cratere mari și negre. Pungile de sub ochi, cu nuanțele albastrii din pricina alcoolului, aveau să dispară după ce avea să își îngrijească fața cu apă fierbinte, un prosop și un mic dejun. Presupunea că așa va fi. Harry nu mai era deloc sigur cum se comporta fața lui pe parcursul

zilei, acum că trecuse de 40 de ani. Dacă ridurile aveau să se netezească și pacea avea să înlocuiască expresia chinuită cu care se scula din pat, după nopți întregi de coșmaruri. Adică în cele mai multe cazuri. Evitase oglinzile după ce plecase din micul lui apartament spartan de la poarta Sofies ca să devină inspectorul Hole de la echipa criminalistică a brigăzii centrale de poliție din Oslo. După aceea, începuse să privească fețele celorlalți ca să le descopere durerile, vulnerabilitățile, coșmarurile, motivele și cauzele decepțiilor, ascultându-le minciunile obositoare și încercând să descopere un sens în ceea ce făcea: închiderea după gratii a unor oameni care se închiseseră deja ei înșiși. Prizonieri ai urii și ai disprețului de sine pe care le recunoștea prea bine. Își trecu o mână prin șuvițele rare de păr blond care creșteau exact la 192 de centimetri deasupra tălpilor înghețate. Clavicula i se vedea pe sub piele ca un umerăș de haine. Se antrenase mult după ultimul caz. Unii susțineau că se antrena ca un nebun. Pe lângă pedalat, începuse să ridice greutăți în sala de fitness din subsolul poliției. Îi plăceau durerile fierbinți și gândurile reprimite. Cu toate astea, nu reușise decât să slăbească. Grăsimea dispăruse, iar mușchii i se vedeau acum întinși între piele și oase. Dacă înainte avusese umeri lați și fusese ceea ce Rakel numea un atlet înăscut, acum începuse să semene cu fotografia pe care o văzuse odată cu un urs polar jupuit de piele: un prădător musculos, dar șocant de emaciat. Mai simplu spus, se topea. Nu că ar fi contat. Harry oftă. Noiembrie. Avea să se întunece și mai mult afară.

Se duse în bucătărie, unde bău un pahar cu apă ca să își mai potolească durerea de cap și se zgâi surprins pe geam. Acoperișul blocului din cealaltă parte a porții

Sofies era alb, iar lumina reflectată cu putere îi rănea ochii. În cursul nopții căzuse prima zăpadă. Se gândi la scrisoare. Din când în când primea astfel de scrisori, dar aceasta fusese specială. În ea apărea Toowoomba.

La radio începuse o emisiune despre natură și o voce entuziastă declama niște fraze teatrale despre focii. „În fiecare vară, focile Berhaus se adună în strâmtoarea Bering ca să se împerecheze. Cum masculii sunt majoritari, competiția pentru femele este atât de aprigă încât aceia care au reușit să-și procure o femelă vor sta cu ea până la sfârșitul perioadei de împerechere. Masculul va avea grijă de partenera lui până la nașterea puiului și după aceea, până ce puiul se poate descurca singur. Nu face asta din dragoste pentru femelă, ci din dragoste pentru propriile gene, pentru propriul material ereditar. Teoria darwinistă ar susține că selecția naturală, și nu moralitatea, este cea care transformă foca Berhaus într-o ființă monogamă.“

Mă întreb dacă așa o fi, își zise Harry.

Vocea de la radio aproape că falsa de emoție. „Dar înainte ca focile să plece din strâmtoarea Bering pe marea deschisă în căutare de hrană, masculul va încerca să omoare femela. De ce? Deoarece o femelă de focă Berhaus nu se va împerechea niciodată de două ori cu același mascul! În cazul ei este vorba de diseminarea riscului biologic al materialului ereditar, la fel ca în piața de capital. În cazul femelei, are sens biologic ca ea să fie promiscuă, iar masculul știe asta. Omorând-o, el vrea ca puii altor focii să nu mai concureze cu propria progenitură pentru aceeași hrană.“

„Pășim aici pe teritoriu darwinian, de ce oamenii nu gândesc la fel ca focile?“ întrebă o altă voce.

„Dar o fac! Societatea noastră nu este nici pe departe atât de monogamă precum pare. Nu a fost niciodată. Un studiu suedez a demonstrat recent că între 15 și 20 la sută din nou-născuți au alt tată decât cel îndreptățit să ocupe această postură, cel din actele oficiale. 20 de procente! Asta înseamnă unu din cinci copii! Trăim în minciună. Și ne asigurăm diversitatea biologică.“

Harry se jucă cu potențiometrul aparatului ca să găsească o muzică digerabilă. Se opri când dădu peste versiunea veche *Desperado* interpretată de Johnny Cash.

Se auzi o bătaie fermă în ușă.

Harry se duse în dormitor, își trase pe el blugii, apoi reveni în hol și deschise ușa.

— Harry Hole?

Bărbatul din fața ușii purta un costum albastru și îl privea pe Harry prin niște lentile groase. Ochiul individului erau limpezi ca ai unui copil.

Harry încuviință.

— Aveți ciuperci?

Omul rostise întrebarea cu o expresie serioasă pe chip. O șuviță lungă îi traversa fruntea și rămăsese lipită acolo. Sub braț ținea o mapă de plastic pe care se vedea o foaie tipărită cu multe însemne.

Harry așteptă ca individul să explice mai departe, dar din gura lui nu mai ieșea nimic. Doar acea întrebare limpede și deschisă.

— Asta..., replică Harry, e o chestiune privată, în sensul strict al cuvântului.

Omul schiță vag un zâmbet, ca un răspuns la o glumă pe care o auzise de atâtea ori încât îi venea să vomite.

— Ciuperci în apartament. Mucegai.

— Nu există niciun motiv să cred că am așa ceva, replică Harry.

— Păi asta e problema cu mucegaiul. Arareori oferă cuiva vreun motiv de suspiciune.

Individul își supse dinții, apoi începu să se legene pe călcâie.

— Dar? întrebă Harry.

— Dar el e acolo.

— Ce vă face să credeți asta?

— Vecinul dumneavoastră are.

— Și credeți că e posibil să se fi răspândit?

— Mucegaiul nu se răspândește. Sporii uscați o fac.

— Deci...?

— Există o eroare de construcție la sistemul de ventilație din zidurile acestui bloc. Permite înmulțirea sporilor. Mă lăsați să arunc o privire în bucătăria dumneavoastră?

Harry se dădu într-o parte. Omul intră hotărât în bucătărie, unde imediat lipi de perete un aparat ca un uscător portocaliu de păr. Aparatul țiuia de două ori.

— Detector de umezeală, explică omul, studiind ceva ce semăna evident cu un indicator. Exact așa cum credeam. Sigur n-ați simțit sau mirosit ceva dubios?

Harry nu pricepea prea bine ce îi cere.

— Un iz ca de pâine veche, continuă individul. Miros de mucegai.

Harry clătină din cap.

— V-au usturat vreodată ochii? întrebă omul. V-ați simțit obosit? Ați avut dureri de cap?

Harry ridică din umeri.

— Bineînțeles. Am de când mă știu.

— Vreți să spuneți de când v-ați mutat aici?

— Poate. Ascultați...

Însă individul nu-l mai asculta; scosese deja un cuțit de la centură. Harry se dădu înapoi și urmări mâna care manevra cuțitul cum se ridică și lovește cu putere. Se auzi un sunet ca un geamăt când lama spintecă tencuiala din spatele tapetului. Omul scoase cuțitul, îl înfipse din nou, apoi trase de marginea unei bucăți sfărâmicioase de tencuială, lăsând o gaură mare în perete. După aceea scoase o lanternă de buzunar și o introduse în gaură. Pe deasupra ochelarilor supradimensionați, pielea frunții lui formă o cută profundă. Apoi individul își vârî nasul adânc în cavitate și adulmecă.

— Corect, zise el. Hei, salut, băieți.

— Salut pe cine? se miră Harry, venind mai aproape.

— *Aspergillus*, răspunse individul. Un soi de mucegai. Avem trei sau patru sute de specii între care să alegem și e greu de spus de care este aceasta, deoarece înmulțirea pe astfel de suprafețe dure se face atât de greu, încât mucegaiul este aproape invizibil. Însă mirosul n-are cum să dea greș.

— Asta înseamnă necazuri, nu-i așa? întrebă Harry, încercând să-și amintească suma pe care o mai avea în cont, după ce el și tatăl lui sponsorizaseră o excursie în Spania pentru Sis, sora lui mai mică, care suferea de ceea ce ea numea „o ușoară atingere a sindromului Down“.

— Nu sunt ca niște spori uscați. Blocul nu se va prăbuși din asta, replică omul. Dar dumneavoastră puteți s-o pățiți.

— Eu?

— Dacă sunteți sensibil. Unii oameni se îmbolnăvesc respirând aerul cu mucegaiuri. Suferă ani întregi și evident că sunt acuzați de ipohondrie atunci când nu li se descoperă nimic, iar ceilalți din locuință sunt bine mersi. După care molima începe să mănânce tapetul și tencuiala.

— Mhm. Ce propuneți?